

POLGÁR ANDRÁS

Lemondás a tárgyalásról, lemondás a társadalom védelméről?

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) rendelkezései közé az 1998. évi XIX. törvény 607. § (2) bekezdése iktatta be, a Be.-ben pedig hatálybalépése óta megtalálható a lemondás a tárgyalásról jogintézménye. Az elsősorban eljárásjogi, részben anyagi jogi jogintézmény jelenleg hatályos anyagi jogi szabályai (Btk. 87/C §) szerint együttműködő terhelt tárgyalásról lemondása esetén a szabadságvesztés mértéke az öt évet meghaladó, de nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a három évet; a három évet meghaladó, de öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a két évet; a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a hat hónapot nem haladhatja meg. Az együttműködés mibenlétét az anyagi jogi kódex nem határozza meg, de rendelkezéseit összevetve az eljárásjogi kódexszel, és figyelemmel a bírói gyakorlatra is, nyilvánvaló, hogy az együttműködés abban valósul meg a terhelt részéről, hogy a bűncselekmény elkövetését a bűnösségére is kiterjedő módon beismeri a vádemelés előtt, vagy beismerés hiánya esetén a vádirat kézbesítése után 15 napon belül kéri ügyészi kihallgatását, és ennek keretében a bűnösségére is kiterjedő beismerést tesz, továbbá indítványozza ügyének az egyszerű eljárási formában való elbírálását.

A Be. 534. § (1) bekezdése szerint, ha a terhelt a vádemelést megelőzően a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást tesz és a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság az ügyész indítványára nyilvános ülésen hozott ítélettel megállapíthatja a vádirattal egyező tényállás, valamint a vádirattal egyező minősítés miatt a vádlott bűnösségét, és büntetést szabhat ki, illetve intézkedést alkalmazhat. A bíróság az ítéletben az ügyész által a vádiratban indítványozott nemű büntetést vagy intézkedést szabhat ki, illetve alkalmazhat.

Szabadságvesztés kiszabásakor az ismertetett tételkeretek az irányadók, vagyis egy nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény esetén legfeljebb három évet szabhat ki. Ha a terhelt kezdeményezi a tárgyalásról lemondás alkalmazását, ez az eljáró nyomozó hatóságot és a nyomozást vezető ügyészt nem köti, a Be. 535. § (1) bekezdés szerint az ügyész az ügy körülményeinek – így különösen a terhelt személye és az el-

követett bűncselekmény – figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását. Ha viszont már kezdeményezte az ügy nyilvános ülésen való elbírálását, utóbb az indítványát nem vonhatja vissza. Ha az indítvány előterjesztése után úgy látja, hogy a vádlott más, súlyosabb bűncselekményben bűnös, vagy másban is bűnös, indítványt tehet a bíróságnál az ügy tárgyalásra utalására.

Az aggályok

Számos kérdés felvetődik a vegyes (eljárásjogi és anyagi jogi) intézmény funkciójával, céljával, jogállamiságával, hasznosságával kapcsolatosan. Nem kerülgetve lényegét: kinek jó ez a jogintézmény? Érdeke-e a társadalomnak a jogintézmény alkalmazása? Előrebocsátom: súlyos aggályaim vannak a jogintézmény alkotmányosságával, hasznosságával és főleg a közérdeket szolgáló jellegével kapcsolatosan.

Meg kell vizsgálni, hogy miért alkotta meg a jogalkotó ezt az intézményt, mi volt a célja vele. Van-e – és milyen – gyakorlata, milyen következményei vannak az életben az alkalmazásának, és a továbbiakban szükséges-e a fenntartása? Nem lényegtelen kérdés, hogy van-e valami, ami az aggályokat eloszlatja, egyáltalán: alaposak-e ezek az aggályok, vagy csak egyszerűen cáfolható hipotézisek? Vannak-e a jogintézménynek káros oldalai? Ha pedig alaposak az aggályok, van-e, ami a jogintézmény káros következményeit ellensúlyozza?¹

Az aggályaim röviden a következők: hogyan érvényesülhet a tetтарыnyosság alkotmányos büntetőjogi elve a lemondás a tárgyalásról jogintézményének alkalmazása esetén?² Hogy lehet úgy általában tetтарыnyos egy szankció, ha a jogintézmény szabályainak az alkalmazása esetén még az eredeti büntetési tételkeret alapján kiszámolt törvényi középérték sem szabható ki, még maximálisan sem?³ Konkrét példával szemléltetve: legsúlyosabb esetben nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény esetén is helye lehet a tárgyalásról lemondásnak. Nem akármilyen cselekmények büntethetők ilyen súlyos szabadságelvonnással az egyébként kifejezetten szigorú büntető törvénykönyv szerint. Tipikusan a társadalomra nagy veszélyességet magukban hordozó erőszakos, vagy az erőszakos bűncselekmények súlyához közel eső bűncselekményekről van szó. Ilyen a teljesség igénye nélkül az erőszakos közöslülés büntettének alapesete, a szemérem elleni erőszak büntettének alapesete, a rablás büntettének alapesete, a löfégyverrel és lö-

szerrel való visszaélés büntettének alapesete, a halált okozó testi sértés büntette, de belefér például a zsarolás büntettének alapesete (öt évig terjed), sőt a minősített – például a súlyos fenyegetéssel elkövetett – esete (nyolc évig terjed) is. Egy erőszakos közöszlítés büntettének alapesete két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, így a törvényi középérték öt év szabadságvesztés. Nem nehéz észrevenni, hogy a tárgyalásról lemondás esetén a nem kis tárgyi súlyú bűncselekményért kiszabható büntetés legfeljebb három év lehet, vagyis meg sem közelíti a normál esetben adható középértéket, annak nem sokkal több mint a fele!⁴ Kinek is jó ez? A tetterányosság elvének lényege szerint az elkövetett bűncselekménynek és a szankciónak arányban kell állnia egymással. Ez egy alkotmányos büntetőjogi garancia, egyben a legfontosabb büntetéskiszabási elv. Meg kell vizsgálni, mekkora kárt okozott a bűncselekmény a sértettnek, rajta keresztül az egész társadalomnak. Vizsgálni kell azt is, hogy a cselekmény következménye reparálható-e, vagy sem. Az eredményen mint a tetterányosság egyik vizsgálati pontján túl nem mellékes az elkövető elkövetéskori tudattartalma és ahhoz való érzelmi viszonya sem. Így az, hogy a cselekménye szándékos volt-e vagy gondatlan, és annak melyik foka állt fenn nála. Így a tetterányosság elve értelemszerűen nem azonos az eredményfelelősség elvével, hiszen nemcsak a következmények lényegesek, de az is, hogy az elkövető milyen tudattal és érzelmi töltettel vitte végbe a cselekményt, vagyis mit gondolt, mit akart véghezvinni, hogyan viszonyult érzelmileg, akaratilag a saját ténykedéséhez. Minden egyéb szempont csak ez után lehet érdekes. Tehát miért is jó az, hogy egy nagy valószínűséggel kirívóan enyhe büntetés lesz az elkövetett bűncselekmény következménye? Ki profitál ebből? A társadalom? Aligha. Az igazságszolgáltatási szervezet?⁵ Az elkövető? Az elkövető egészen biztosan haszonélvezője a jogintézménynek. Sőt, ő a leginkább. De haszonélvezője lehet a bűnüldöző-igazságszolgáltató állami gépezet is.

Védekezés és taktikázás

Az a bűnöző, aki nagyon jól tudja, hogy elkövetett egy bűncselekményt, és alapos oka van rá, hogy azt gondolja, a nyomozó hatóságnak határozott, esetleg megcáfolhatatlan bizonyítékai vannak vele szemben, sőt az is lehet, hogy ezt elé is tárták, miért ne tenne teljes körű, feltáró jellegű és a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást? A jogintézmény ugyanis kiváló lehetőséget ad a bűnözői taktikázásra. Persze nem minden bűnöző ilyen tudatos, de mégis

sokan gondolkozhatnak – némi leegyszerűsítéssel – így: a bűncselekmény elkövetése során igyekeznek mellőzni hibák elkövetését, így a lelepleződés lehetőségét minimalizálni. Abban az esetben, ha ez mégis bekövetkezik, akkor célszerű együttműködni, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyébként sem lenne sok esély a felelősségre vonás elkerülésére. Ez sokszor már a nyomozás elején nyilvánvaló lehet, de ahogy halad előre a nyomozás, egyre inkább. Mire az ügy a vádemelés előkészítésének a szakaszába jut, addigra szinte nyilvánvaló kell hogy legyen. Eddigre ugyanis a gyanúsítottak nagy része tökéletesen tisztában van azzal, hogy milyen bizonyítékok állnak a nyomozó hatóság rendelkezésére.⁶ A nyomozó hatóság általában többször kihallgatja a terheltet, és ennek során bizonyítékokat „csöpögtet” a nyomozati érdeknek megfelelően, bizonyítékokat tár a terhelt elé. Az ügy jellege és a bizonyítékok alapján jó eséllyel megjósolható, hogy az ügyben vádemelésre sor kerül-e; ha a válasz igenlő, akkor – figyelemmel a 97-98 százalékos⁷ váderedményességre – az elítélés szinte borítékolható. Ilyenkor kiváló taktika lehet élni a közvetítői eljárással, ha pedig valamiért arra nincs lehetőség, akkor célszerű kezdeményezni a tárgyalásról lemondás alkalmazását. Az erőszakos közösülés büntettének példájánál maradva: miért tagadjon az elkövető, amikor tudható, vagy nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy a terhelt biológiai anyag-maradványát azonosították a sértett testén, ruháján, vagy a terheltől bőrmaradványt, szörképletet találtak a sértetten, vagy akár a terhelt ruháján a sértettől származót. Mindezt úgy, hogy a sértett a nyomozó számára is jól észlelhetően megrendült állapotban tette meg a feljelentését, ami életszerűvé, hihetővé teszi a vallomását, amelyet a sértett pszichológiai vizsgálata is megerősít. Mindezt fokozhatja, ha az orvos szakértő dulakodás, támadás nyomait fedezi fel a sértett testén, lefogás nyomait a kezén, combján, a sértett ruhája szakadt, piszkos volt, esetleg a környéken lakók az elkövetés idejében sikítózást hallottak, vagy a cselekmény után megrendült, zaklatott állapotban a sértett éppen tőlük kért segítséget. Az is lehet, hogy ezek után a terhelt megbukott a hazugságvizsgálaton. A sor folytatható lenne. Ilyen esetben a megalapozott gyanú, majd később a vád cáfolhatatlan lesz. Az aktív védekezés ilyen helyzetben értelmetlen, ami segíthet, az nem a tagadás, hanem a „mély megbánás” és a feltáró jellegű beismerő vallomás. Ha pedig már van beismerő vallomás, akkor meddig tartana azt a beismerést kiterjeszteni arra, hogy a terhelt úgy nyilatkozzon, hogy bűnösnek is érzi magát, tehát a ténybeli beismerésen túl elismeri, hogy jogi normába ütköző cselekményt követett el. Ezzel a taktikázzal pedig a védelem már el is érkezett a tárgyalásról lemondáshoz, hiszen az egész védekezést a haszonelvűség uralja. Ha a fel-

mentésre nincs esély, akkor a védelmi cél a lehető legolcsóbban megúszni a felelősségre vonást. Erre pedig jó lehetőséget kínál a védelem szempontjából bukott ügyekben a tárgyalásról lemondás jogintézménye. Ehhez már csak az kell, hogy partnert találjanak hozzá; magyarul: indítványozni kell az ügyészségnél, és az indítványban az ügyészt meg kell győzni, hogy ezt az eljárást kezdeményezze. Természetesen a vádhatóság a közérdek teljes szem előtt tartásával kell hogy megítélje, hogy a speciális jogintézmény szabályainak az alkalmazása nem sért-e társadalmi érdeket, illetve hogy szolgálja-e a társadalom érdekét. Elvileg, ha az eljárás a társadalom érdekeit nem sérti, akkor támogatja, és kezdeményezi a bíróságnál a speciális eljárás lefolytatását. Álláspontom szerint azonban szinte kizárt, hogy a társadalom javát szolgálja a jogintézmény alkalmazása, és az is szinte biztos, hogy a jogintézmény alkalmazása sérti a társadalom érdekeit. Igen nagy valószínűséggel hasonló álláspontot képvisel a vádhatóság is, ugyanis a tárgyalásról lemondásnak szinte alig van gyakorlata, mindössze néhány esetben kerül sor bűncselekmény elbírálására ilyen eljárásban.⁸ Ez nem lehet véletlen.

Az érdekek ütközése

Az eljárás szabályait annak egyszerűsége és gyorsasága, perköltségkímélő jellege mellett sem igen alkalmazzák. Részben oka ennek a terheltek magatartása, akik sokszor feleslegesen a végsőkig tagadnak, és gyakorta küzdenek a nyilvánvaló és a saját érdekeik ellen is. Másrészt az is nyilvánvaló, hogy a nyomozó hatóság és a vádhatóság nem partner az alkudozásban, nem kívánják ilyen áron (tudniillik alacsony büntetés mellett) az eljárást egyszerűsíteni, gyorsítani és olcsóbbá tenni. Mindazonáltal felmerülhet a *visszaélés* lehetősége is rendkívüli helyzetekben: ha a hatóság leterhelt, nem érdekelt a sok és alapos nyomozásban, munkában, féltő, hogy nagyon intenzív, nehéz, alapos nyomozást kellene folytatni, ami persze várhatóan eredményes lenne, de sok munka és nagy költség árán. Gyorsan és egyszerűen irattárba helyezhető lesz az akta, ha a terhelt mindent bevall, magát bűnösnek vallja, lemond a tárgyalásról. Ebben az esetben nem feltétlenül kell folytatni a nyomozást,⁹ nem feltétlenül kell alaposan előkészíteni az ügyet a vádemelésre, nem kell a bírósági szakra alaposan felkészülni¹⁰, a nyilvános ülés egyszerű és gyors, az ügy rövidített indoklásos ítélettel befejezhető. Ugyanis előfordulhat, hogy a hatóság, mert rendkívül leterhelt, az olyan ügyektől, amelyekről a lehető legkevesebb munkával, energiabefektetéssel meg lehet, azoktól meg is fog sza-

badulni. Tartok attól, hogy az eljárás alkalmat adhat egy rossz értelemben vett alku megkötésére, amely a terheltnek jó lehet, mert az egyébként is nagy valószínűséggel a bűnössége kimondásával végződő eljárásban egy lényegesen enyhébb büntetéssel számolhat, a hatóságok meg elkerülhetik a hosszú, fárasztó bizonyítási eljárást, vagyis az érdemi munkát. Ez súlyos veszélyeket hordoz magában, és a jogalkotónak nem szabad eszközt adnia a jogalkalmazónak ehhez. Talán valamelyest csökkentené ennek a veszélyét, ha az eljárásban a sértetti akarat is megjelenne, ha sajátos módon az eljárásba belevinnék a közvetői eljárás egyes szabályait is, ennek keretében a terhelt bocsánatot kérne a sértettől, és kikérnék a *sértett hozzájárulását, hogy támogathá-e, hozzájárulna-e* ahhoz, hogy a terhelt lemondjon a tárgyalásról. Igenlő válasz esetén, miután az eljárás *összes* lényegi szereplője (a terhelt, a sértett és a hatóság) is támogatná a lemondást a tárgyalásról, akkor talán ez a veszély kizárható lenne. Az persze még mindig kérdéses lenne, hogy a hatóság vajon nemcsak a saját érdekeit tartaná-e szem előtt ebben az eljárásban, hanem a köz, azaz a társadalom érdekeit is figyelembe venné-e. Az ugyanis nehezen vitatható, hogy a társadalom érdeke az, hogy aki bűncselekményt követ el, azt a bűne súlyához mérten, arányosan büntessék meg. A sértett akaratára pedig fontos, de nem egyenlő a társadalom akaratával, illetve érdekeivel.

A tárgyalásról lemondás és a tettarányosság

A továbbiakban is kérdés, hogy a tárgyalásról lemondás esetén hogyan érvényesül a büntetőjog és a büntetéskiszabás legfontosabb elve, a tettarányosság. Egyes feltételezések szerint nem érvényesülhet, miután a jogalkotó lemond ennek a jogelvrnek az érvényesítéséről ebben a speciális eljárásban. Álláspontom szerint ez a megközelítés téves, a jogalkotó a tettarányosság elvről semmilyen általános vagy speciális büntetőeljárásban nem mond(hat) le. A büntetőjog teljes rendszerében, minden szabályával, eljárásával együtt alkotmányos kell hogy legyen. Az alkotmányosság elvei soha nem áldozhatók fel. Így a tárgyalásról lemondás esetében is a büntetéskiszabás fő vezérelve, a tettarányosság elve az irányadó. Ha ez nem így lenne, akkor a büntetési tételkeretnek sem lenne értelme, hanem előre meghatározott szankciókat kellene kiszabni a speciális eljárásban. De ilyet a speciális eljárás sem ismer, szűk keretek között meghagyja a bíróság mérlegelési lehetőségét, így csökkentett tételkeret alkalmazásával határozhatja meg a konkrét szankció mértékét. A tételkeretnek pedig pont az az értelme, hogy a bíróság az ügy összes egyedi körülményét

mérlegelve határozza meg azt, hogy a konkrét cselekmény milyen szankciót kell hogy maga után vonjon. Tehát ebben az esetben sem csak deklarál egy konkrét büntetést, hanem mérlegeléssel meghatározza, előírja azt. Nyilvánvaló tehát, hogy a jogalkotó a tárgyalásról lemondás alkalmazása esetén sem adta fel a tetartányosság elvét, de a büntetéskiszabás tételkeretének felső határát jelentősen csökkentti. Mindamellet a tételkeret felső határának csökkentése az átlagosnál lényegesen enyhébb büntetések kiszabásához vezet.¹¹

Nem valószínű, hogy a Btk. alapvető rendelkezése – amely szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el – elérhető a speciális jogintézménnyel. Hogyan védjük ugyanis a társadalmat akkor, amikor bevallottan enyhébb szankciót szabunk ki az elkövetőre, mint amekkorát egyébként megérdemelné?! Hiszen erről van szó, éppen ezért megy bele a terhelt a speciális eljárásba, ezért mond le a tárgyalásról, mert tudja, hogy nem kap annyit, mint amennyit kellene. Miért áll le az állam alkudozni köztörvényes bűnözőkkel?! Miért engedi az állam legalább részben ki a kezéből a büntetéskiszabást, ami ugyanúgy állami monopólium, mint a bűn üldözése?! Visszatartó hatású-e, ha a bűnözőkben tudatosul, hogy az állam büntetőhatalma úgy működik, mint egy piac, ahol lehet alkudozni, egyezkedni?! Álláspontom szerint a magánjogi jogviszonyokban elterjedt alkudozás, egyezkedés bevezetése a közjog világába azzal jár, hogy a két jogterület határa elmosódik, az állam pedig elveszíti a tekintélyét, ami a rendfenntartó erejének a megkérdőjelezését is magával vonja. Egyedül a tetartányos büntetés lehet alkotmányos, és lehet alkalmas a prevenciók célok elérésére. Ha nem tetartányos a büntetés, akkor feltételezhető, hogy metajurisztikus elemek kerültek a döntéshozatali eljárásba, így a döntés nem átlátható.

Az eljárás kezdeményezése és a bíróság szerepe

A jogalkotó fontos garanciaként fogalmazta meg az idézett szabályt, miszerint az ügyész az ügy körülményeinek, így különösen a terhelt személye és az elkövetett bűncselekmény figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását. Vagyis nem köteles azt indítványozni, mérlegelheti, hogy indítványozza-e. Ez a szabály azonban túl általánosan megfogalmazott rendelkezés, amely nem ad kellő védelmet az ellen, hogy a társadalomra fokozott veszélyt jelentő, nagy tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető bűnöző esetében ne lehessen a jogintézményt alkalmazni. Valamelyest

persze ellensúlyozhatná ennek veszélyét a jogalkotó, ha konkrétan bizonyos ügýtípusokat vagy egyes elkövetői köröket kizárna a jogintézmény kínálta kedvezményből. Így például az erőszakos többszörös visszaesőket, általában a visszaesőket, a személy elleni erőszakos bűncselekményeket elkövetőket stb. Ennek azonban nyoma sincs a szabályozásban, így tisztán az ügyész józanságán, értékítéletén múlik, hogy kizárja-e a jogintézmény alkalmazását akkor, amikor annak egyéb feltételei fennállnak. A jogszabály az iménti általánosságokon kívül semmilyen további támpontot ennek eldöntéséhez nem ad.¹²

Feltételezésem szerint a jogintézmény különösen széles körű alkalmazása alááshatná a jobbiztonság elvét, a büntetőkódex tekintélyét. A társadalom tagjai ugyanis joggal gondolhatnak, hogy egyeseknek „mindent lehet”, úgysis „megússzák”; a tárgyalásról lemondáshoz vezető folyamat nem transzparens; alkalmazásának elvei, a hatóság gyakorlata nem átlátható. Másrészt, hiába vannak olyan súlyos tételkeretek a Btk. különös részében, ha speciális szabályok beiktatásával a szigorú szankcióhoz vezető út elkerülhető.

Felvetődik a bíróság szerepe is az eljárásban. Nagy könnyebbség lehet a bíró számára, ha bizonyítási eljárás mellőzésével egy nyilvános ülésen lényegében érdemi munka nélkül befejezhet egy büntetőügyet, főleg azért, mert e speciális eljárásban csak rövidített indokolásos ítéletet kell írni. Különösen akkor, ha egyébként többkötetnyi nyomozati irat keletkezett az ügyben, s ha esetleg az eljárás korábbi szakaszában, a nyomozás során még rendkívül intenzív és köztözködő védekezés volt tapasztalható, de szerencsére ez (tudniillik a hosszadalmas bizonyítás és az indokolt ítélet megírása) a tárgyalásról lemondással okafogyottá vált.¹³ Másik oldalról megvizsgálva a kérdést: minek ebbe az eljárásba a bíróságot bevonni? Milyen szerep hárul ilyenkor a bíróságra, amikor az ügyész és terhelt lényegében már *mindenről megegyezett*. Milyen garanciális szerepet tölt be ilyenkor a bíróság? Milyen ítélkezés folyik ilyenkor? Amit ilyenkor a bíróság tesz, nevezhető-e egyáltalán független, pártatlan fórum ítélkezésének? Magyarország alaptörvénye 25. cikkének (1) bekezdése szerint a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. Itt azonban a történeti tényállás már adott, a cselekmény jogi minősítését az ügyész már elvégezte, a büntetékiszabás jelentősen korlátozott. Meggyőződésem szerint elég megalázó szerep hárul ilyenkor a bíróságra, nincs más dolga, mint az alku „jóváhagyása, hitelesítése”¹⁴. Nem sok mindent tehet, a vádirati tényálláshoz és a minősítéshez ugyanis kötve van. Sőt: a vádban indítványozott büntetés neméhez is!

Az ügyész tájékoztatja a terheltet, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést hajlandó tudomásul venni, de erről nyilatkozik a terhelt is, tehát a felek erről előzetesen megegyeznek. Az a szabály, miszerint a bíróságot ez a megállá-

podás nem köti, ténylegesen csak annyi érdemi döntési lehetőséget hagy a bíróság kezében, hogy az ügyet tárgyalásra utalhatja, de ha az ügy nyilvános ülésen való elbírálását elfogadja, akkor a megállapodástól való eltérésre elvileg nincs módja, ha azt mégis megteszi, az megalapozott fellebbezést vonhat maga után. Tehát ha a megállapodással a bíróság nem ért egyet, a legjobb, amit tehet, hogy az ügyet tárgyalásra utalja.¹⁵ Megosztott a jogirodalom abban, hogy a lemondás a tárgyalásról eljárásra vonatkozó indítvány esetén mit vizsgálhat meg a bíróság. Több szerző álláspontja szerint csak egy mechanikus vizsgálatot végezhet. E szerint csak azt ellenőrizheti, hogy a terhelt valóban tett-e a tárgyalásról lemondó nyilatkozatot, valóban beismerte-e a cselekményt, és az adott bűncselekményt a törvény legfeljebb nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti-e. Mászt nem vizsgálhat. A másik álláspont szerint ezek vizsgálata után akkor is tárgyalásra utalhatja az ügyet, ha a megállapodásban rögzített tényállással, minősítéssel, a büntetés, illetve intézkedés nemével és mértékével, tartalmával nem ért egyet, figyelemmel a Be. 541. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre.¹⁶ Álláspont szerint az utóbbi érvelés fogadható el.

A megállapodáshoz kötöttség alapján pedig felvetődik a kérdés: ha a bíróság a tárgyalásról lemondás keretében bírálja el az ügyet, akkor hogyan érvényesül a bíróság függetlensége, pártatlansága, az eljárás tisztességességének az elve, amit pedig a bíróság garantálni köteles? Hogy tud ilyen helyzetben a bíróság igazságot szolgáltatni, ami egyébként a feladata lenne? Ez alól ugyanis az alaptörvény nem ad felmentést, és a Be. sem; akkor sem, ha speciális eljárásról van szó. Az egyetlen „menekülési útvonal” az ügy tárgyalásra utalása lehet a Be. 541. § (1) bekezdése alapján. A tárgyalásról lemondás eljárás keretei közt ugyanis a bíró kényszerpályán mozog.¹⁷ Persze erre mondhatjuk, hogy miért fogadta el a speciális eljárás lefolytatására vonatkozó indítványt, illetve az eljárás tartama alatt miért nem utalta tárgyalásra az ügyet.¹⁸ Nem segít ezen az alaptörvény 28. cikk (1) bekezdésének alkalmazása sem, amely szerint: a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A jogalkotó céljai

Az előbbiek után különösen adódik a kérdés: a jogintézmény mi célt szolgál? A jogalkotói válasz: az eljárás gyorsítását és egyszerűsítését, a költséghaté-

konyságot. Olyan ügyekben, amelyekben egyszerűbben, gyorsabban¹⁹, olcsóbban befejezhető az eljárás, ott ezzel a lehetőséggel élni kell. „A terheltnek a tárgyaláshoz joga van, és e jogáról le is mondhat. [...] mindezzel jelentős munkateher csökkentést is biztosít.”²⁰ „Az eljárás gyorsítását szolgáló egyik intézmény – a bíróság elé állítás és a tárgyalás mellőzése mellett – a tárgyalásról való lemondás.”²¹ „A tárgyalásról való lemondás esetén [...] az eltérés csak a bírósági szakaszban mutatkozik. A bizonyítási eljárás a bíróságnak a vádlott általi kihallgatására korlátozódik, míg az ügyésznek és a védőnek csak felszólalási joga van. A bűnösség megállapítása a vádlott beismerő vallomásán és a nyomozati iratok ismertetésén alapul.”²²

Sajnálatos módon több eljárás elhúzódik, és olykor tetemes perköltség keletkezik. Ennek orvoslása azonban nem vezethet egyik-másik büntetőeljárás elv vagy cél abszolutizálásához. Világosan látni kell, hogy az eljárás gyorsítása csak egy bizonyos határon belül képzelhető el. Bizonyos körülmények között a gyorsítás és egyszerűsítés szükségszerűen visszahat, a megalapozottság, a tetterányosság, a prevenció célja elé kerül, és súlyos károkat okoz. Nem lehet cél az, hogy gyors és olcsó eljárások legyenek olyan áron, hogy a megszületett határozatok megalapozatlanok, a döntések hibásak, szakmailag nem alátámasztottak, az indokolások igénytelenek, sematikusak, a büntetések súlytalanok²³, mindezek aláássák a jogkövető magatartást. Ilyen áron talán mégsem kell a gyors és egyszerű büntetőeljárás. Meggyőződésem, hogy az elkövető visszatartására az aránytalanul enyhe büntetés nem alkalmas, sőt ellenkezőleg, az enyhe ítékezés az elkövető számára egy pozitív visszajelzés. Hiszen eleve súlyos társadalmi kockázata van annak, hogy az elkövetett cselekmények jó része felderítetlen marad, az elkövetők jelentős része alappal bizhat abban, hogy nem lepleződik le. Viszont ha mégis lelepleződik, akkor különféle jogi technikákkal minimalizálhatja a büntetését, így kifizetődővé teheti a bűnözői tevékenységét. Ez pedig nemhogy nem tart vissza a bűnözéstől, hanem generálja, ugyanis azt az üzenetet közvetíti a társadalomnak, hogy bűnözni érdemes.

Az eljárás ára

Kénytelen vagyok levonni azt a következtetést, hogy a tárgyalásról lemondás jogintézményével a „fürdővízzel együtt kiöntjük a gyermeket” is. Az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése elvének az abszolutizálásával olyan alapvető, a jogállami büntetőjog részét alkotó jogelvekről mondunk le, mint a tetterár-

nyosság elve, a társadalom védelme, a speciális és a generális prevenció. A jogintézmény céljai: az eljárások gyorsítása, egyszerűsítése, olcsóbbá tétele hasznosak és fontosak, de nem ilyen áron. A jogintézmény a jogállami büntetőjog elvei alapján, meggyőződésem szerint, vállalhatatlan²⁴.

A hatóságok alapvetően elutasító hozzáállásának és annak következtében, hogy a bűnözők többsége eléggé *iskolázatlan* és sokszor alulinformált a büntetőeljárás taktikákban, vagy makacs ahhoz, hogy beismerő vallomást tegyen és kezdeményezze a jogintézmény alkalmazását, inkább a végsőkéig tagad, vagy csak nem ismeri fel a saját érdekeit – alacsony számot mutat a jogintézmény alkalmazásának statisztikája. Nagy szerencséje a társadalomnak az, hogy a jogászság általában idegenkedik az ilyen speciális, az általánostól jelentősen eltérő eljárásoktól, és remélhetőleg a jogérzetét, természetes igazságérzetét is sérti, így ennek a jogintézménynek szerencséjére alig van gyakorlata.²⁵ Maradjon is így.

IRODALOM

Babus Endre: A kemény kéz kódexe. *HVG*, 2012. február 18.

Jakucs Tamás (szerk.): A Büntetőeljárás Törvény Magyarázata. KJK-Kerszöv Kft., Budapest, 2003

Nagy Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. Korona Kiadó, Budapest, 2001

Tóth Mihály (szerk.): Büntető eljárásjog. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009

Vaskuti András: A Büntetőjog Általános Részének Vázlata. OITH Magyar Bírőképző Akadémia, 2011

LÁBJEGYZETEK

- 1 „Miként minden egyszerűsítés, úgy ez is magában hordozza garanciális jelentőségű elvek bizonyos mértékű csorbulását” – ismeri el a *Büntető eljárásjog* című tankönyv is a jogintézmény vonatkozásában. Tóth Mihály (szerk.): Büntető eljárásjog. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009, 468. o.
- 2 Nagyon súlyos megállapítás: „Azt sem értékelheti (a bíróság a speciális eljárásban), hogy vajon a kiszabható lényegesen enyhébb büntetés alkalmas-e a Btk. 37. §-ában foglalt büntetési célok elérésére vagy sem.” Uo. 470. o.
- 3 Kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető cselekménynél a középértékű öt év szabadságvesztés, azonban az egyszerű eljárásban legfeljebb három év szabadságvesztés szabható ki. Érdekes a tárgyalásról lemondás jogi szabályozása is. Míg a Btk. röviden, szűkszavúan szabályozza, alapvetően a „kedvezmény” mértékét rögzítve, addig a Be. részletes szabályozást ad, de a szabályozás nem a társadalmi érdekek és a sértett védelmére helyezi a hangsúlyt, a szabályozás középpontjában a terhelt és a terhelt jogai állnak. Így a szabályozás iránya és részletessége a terhelt jogainak sérelmét igyekszik elkerülni, tehát a terhelt számára kedvező garanciákat fogalmaz meg. Így az a cél,

- hogy csak teljes beszámítási képességgel bíró terhelt önkéntes és befolyásmentes nyilatkozata képezhesse alapját a speciális eljárásnak. A társadalom érdekeinek a védelme csak annyiban jelenik meg, hogy az ügyész az eljárást nem köteles indítványozni, ha indítványozza, a bíróság nem köteles az indítványt elfogadni (bár e körben a jogirodalom megosztott), a másik pedig, hogy amennyiben a terhelt súlyosabb bűncselekményben, vagy másban is bűnös, az ügyet tárgyalásra utalja.
- 4 A Be. miniszteri indokolása szerint: „az ügy nyilvános ülésen történő elbírálásához szükséges az ügyész indítványa, az ilyen indítvány megtételével az ügyész nyilvánvalóvá teszi, hogy az alkalmazható büntetési kereteket elfogadhatónak tartja”. Felmerül azonban a kérdés, hogy miért is elég ilyenkor a csökkentett tételkeret. Erős a gyanúm, hogy nem elég ilyenkor sem, csak egyszerűen az állam részben lemond a büntetőhatalma érvényesítéséről cserébe az egyszerűbb eljárásért. A probléma csak az, hogy ez nem szolgálja a társadalom érdekeit.
- 5 Tágan értelmezve nem csak a bíróságot, de a vádhatóságot, és a nyomozó szervet is idesorolom, sőt a büntetés-végrehajtási szervezetet is.
- 6 Ha máskor nem, a nyomozás végén az iratmertetéskor szembesül a terhelt és védője a bizonyítékokkal.
- 7 Lásd a Legfőbb Ügyészség statisztikai adatait. www.mklu.hu
- 8 Lásd a Legfőbb Ügyészség statisztikai adatait: 2011-ben 85 506 vádemelésre került sor, de mindössze 132 terhelt esetében került sor a speciális eljárás lefolytatására, ez az ügyek 0,15 százaléka. 2010-ben 246 terhelt ügyében (0,29 százalék), 2009-ben 371 terhelt (0,44 százalék), 2008-ban 366 terhelt (0,43 százalék) részesült a tárgyalásról lemondás kedvezményében. www.mklu.hu/
- 9 Bár a Be. miniszteri indokolása szerint „a beismerés és a tárgyalásról lemondás szándékának a közlése a [...] nyomozásnak az általános szabályok szerinti lefolytatását nem teszi szükségletenné”. Nem életszerű azonban azt feltételezni, hogy egy jelentősen leterhelt vizsgáló, miután a terhelt és védője közli, hogy a speciális eljárást kezdeményezik, ez után továbbra is aktív nyomozó hatósági munkát végezzen.
- 10 Nyilván nem kell különösebben felkészülnie sem az ügyésznek, sem a bírónak, hiszen a bíróság nem tárgyalást, csak nyilvános ülést tart, és ahogy a Be. miniszteri indokolása is fogalmaz: „a nyilvános ülés lefolytatásának szabályai viszonylag egyszerűek, hiszen a tárgyalás legbonyolultabb fázisa, a bizonyítás ilyenkor gyakorlatilag elmarad”.
- 11 A speciális eljárásban születtett büntetések mértékének vizsgálata egyértelműen ezt az álláspontot erősíti. Jó példa erre a BH 2011/98. jogeset. A vádlott a sértettet először durván megalázta, majd elhűződően bántalmazta, ennek során elvette tőle a nyakláncait. A vádirat és a bíróság is a cselekményt, tévesen, kifosztás büntetének minősítette (rablás büntette helyett). A speciális eljárásban a vádlottat tíz hónap börtönbüntetésre ítélték, amelynek végrehajtását két évre felfüggesztették. Rendes eljárásban ilyen enyhe szankció kiszabása a bírói gyakorlat alapján kizárt lett volna. Megjegyzem, elvárható lett volna, hogy a bíróság észlelje, hogy a cselekmény nem kifosztás, hanem rablás büntette, és az ügyet az eltérő minősítés folytán tárgyalásra (rendes eljárásra) kellett volna utalnia. A büntetési célok elérésére – álláspontom szerint – nem alkalmas szankcióra jó példa a BH 2006/74. jogeset is, ahol a vádlott mint illetékhivatalt végrehajtó gátlástalanul, folytatólagosan, a korrupciós pénzt a nehéz helyzetben lévő adóstól mintegy kieroszakolva váltható a hivatalos személy által kötelezőszegéssel elkövetett vesztegetés büntetével, a speciális eljárásban tíz hónap börtönbüntetést és egy év közügyektől eltiltást kapott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetés törvénysértően enyhe, súlytalan, nincs arányban a korrupciós bűncselekmények kiemelkedő társadalomra veszélyességével. Rámutatott: „törtetlen a bírói gyakorlat abban, hogy a korrupciós jellegű bűncselekményekkel szemben a törvény teljes szigorát kell alkalmazni”. Meg kell állapítanunk azonban, hogy ebben az ügyben ez nem sikerült, miután súlyosításra irányuló fellebbezés hiányában a büntetés súlyosítására nem kerülhetett sor. Megjegyzem, álláspontom szerint törvényes és tettarányos büntetés kiszabása ebben az ügyben a speciális eljárásban eleve nem volt lehetséges, figyelemmel a kiszabható maximumra, amely három év volt. Néhány további példa a tárgyalásról lemondásos eljárásokban születtett szankciókra, ér-

teljeszerűen a teljesség igénye nélkül: kétrendbeli folytatólagosan, jelentős értékre üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette, háromrendbeli jelentős értékre üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntette és egyéb vagyon elleni bűncselekmények miatt három év börtönbüntetés (Szegedi Ítéletábra Bkf.II.100/2006/2); életveszélyt okozó testi sértés büntettségért két év börtönbüntetés, végrehajtása öt évre felfüggesztve (Debreceni Ítéletábra Bf.II.98/2008/4); vezető beosztású hivatalos személy által folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett vesztegetés büntette miatt két év börtönbüntetés, négyévi közügyektől eltiltással (Fővárosi Bíróság 20B.668/2007/3.). A sor folytatható lenne.

- 12 A Be. miniszteri indokolása szerint „az ügyész dönt arról, hogy [...] célszerűnek tartja-e és elegendőnek véli-e az alkalmazható jogkövetkezmények súlyát. E döntését a cselekmény jellegére, a gyanúsított személyére, a nyomozás adataira és a gyanúsított beismerő vallomására tekintettel hozza meg [...]”
- 13 Ennek felvetése nem csak hipotézis a részemről, ismerek ugyanis olyan ügyet, amikor a rendkívül nehéz nyomozás végén, intenzív védekezés után került sor a tárgyalásról lemondás alkalmazására azért, mert a terhelt és védője védekezési taktikát váltott, miután világossá vált számukra, hogy az intenzív védekezés – a bizonyítékok meggyőző ereje miatt – kilátástalan.
- 14 „A nyilvános ülés kitérésére az ügyészi indítvány alapján kerül sor. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy az ügyészi indítvány alaptalan – a vádlott nem tett beismerő vallomást, nem mondott le a tárgyalásról, illetve a törvény a vád tárgyává tett bűncselekményt nyolcévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetéssel bünteti –, akkor az általános szabályok szerint nem tart nyilvános ülést, hanem az ügyet tárgyalásra utalja. [...] A miniszteri indokolás szerint a bíróságot az ügy nyilvános ülésen való elintézésére vonatkozó ügyészi indítvány nem köti. [...] álláspontunk szerint ha a törvényi feltételek adottak, akkor a bíróság nem utalhatja tárgyalásra az ügyet. [...] a bíróság csak a feltételek meglétét vizsgálhatja, ezen túlmenően mérlegelési tevékenysége nincs.” Jakucs Tamás (szerk.): A Büntetőeljárás Törvény magyarázata. KJK-Kerszöv, Budapest, 2003. 888. o.
- 15 Ha a bíróság az ügyet tárgyalásra, így rendes eljárásra utalja, „az az eljáró bíróság olyan jogosítványa, amely az ügyet azonnal és végérvényesen tárgyalási szakba, a rendes eljárás keretei közé viszi. [...] a megelőző szakhoz történő visszatérés fogalmilag kizárt.” Legfelsőbb Bíróság Bhar.II.720/2010/5.
- 16 Ebben az esetben nem érvényesül az az általános szabály, hogy az ügyész a büntetés konkrét mértékére, tartamára indítványt nem tehet, hiszen ezt a megállapodás és a vádirat is tartalmazza.
- 17 [...] amennyiben az iratok alapján eldönthető, hogy a külön eljárás törvényi feltételei fennállnak, úgy a bíróság az ügyészi indítvány szerint köteles eljárni. A törvényi feltételek megléte esetén a bíróság nem mérlegelheti az eljárás megindítását. Nincs lehetősége annak értékelésére, hogy az ügy ténybeli vagy jogi kérdésekben bonyolult megítélésű-e. Azt sem értékelheti, hogy vajon a kiszabható lényegesen enyhébb büntetés alkalmas-e a Btk. 37. §-ában foglalt büntetési célok elérésére vagy sem.” Tóth Mihály (szerk.): i. m. 470. o. Hasonló álláspontot képvisel a Be. magyarázata is: „Az ügyészi indítvány esetén a bíróság csak a feltételek fennállását mérlegelheti, és ha azok fennállnak, akkor az ügyet nem tárgyalásra, hanem nyilvános ülésre tűzi ki.” Jakucs Tamás (szerk.): i. m. 884. o. Megjegyzem, ezzel az állásponttal nem értek egyet, hiszen ha a bíróság a büntetés nemével, mértékével, tartamával nem ért egyet, akkor nem tűzi ki az ügyet nyilvános ülésre, vagyis van mérlegelési joga, az eljárás nem automatizmuson alapul. Ez egyértelmű a Be. 541. § (1) bekezdése alapján. Olyan tehát nincs, hogy csak az ügyész mérlegelhet, de a bíróság nem. Így is elég nagy hiba, hogy egyáltalán létezik a jogintézmény; ha az eljárás automatikus lenne a bíróság részéről, az még jelentősen növelné a jogintézmény által okozott kárt.
- 18 Álláspontom szerint ha a bíróság a „Lemondás a tárgyalásról” keretében jár el, utóbb csak akkor utalhatja az ügyet tárgyalásra, ha úgy ítéli meg, hogy a vádlott más (súlyosabb) cselekményben bűnös, vagy másban is bűnös. De csak azért, mert a cselekmény jellege, a vádlott személyisége tárgyalási formát és súlyosabb büntetést igényelne, nem, hiszen ezt a bíróságnak az ügy bíróságára érkeztekor kell mérlegelnie. Tehát ha a megállapodás tartalmával nem ért egyet, akkor rögtön tárgyalásra kell utalnia az ügyet, és nem tűzheti ki nyilvános ülésre. Ha mégis nyilvános ülésre tűzte ki, akkor ez azt jelenti,

hogy a megállapodás tartalmával egyetért. Ez tehát később megkötí a bíróság kezét. Itt azonban vissza kell utalnunk arra, hogy a jogirodalom erősen megosztott abban, hogy a bíróság mérlegelheti-e azt, hogy a törvényi feltételek fennállásakor nyilvános ülésre tűzi-e az ügyet, vagy rendes eljárásra. Több szerző szerint nincs mérlegelési joga, nyilvános ülésre kell tűznie, ha a vádlott beismerő vallomást tett, a tárgyalásról lemondott, a cselekmény legfeljebb nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, és az ügyész indítványozta a speciális eljárást.

19 „[...] a tárgyalásról való lemondás jelentősen lerövidíti az eljárás időtartamát”. Jakucs Tamás (szerk.): i. m. 884. o.

20 A Be. 533–534. §-hoz fűzött miniszteri indokolás.

21 Jakucs Tamás (szerk.): i. m. 883. o.

22 Uo.

23 A Be.-magyarázat és a miniszteri indoklás is szükségesnek tartja annak vizsgálatát, hogy a büntetési célok az alacsonyabb tételkerettel is elérhetők-e, az azonban vitatott a jogirodalomban, hogy ezt csak az ügyész mérlegelheti-e, mielőtt indítványt tesz a speciális eljárásra, vagy mérlegelheti a bíróság is, mielőtt az indítványt befogadva az ügyet nyilvános ülésre tűzi ki. Utóbbi álláspontot tartom elfogadhatónak, mert a szűkítés nem következik a jogszabály [Be. 541. § (1)] bekezdéséből, másrésztől a társadalom védelme elvénél is az utóbbi álláspont felel meg inkább. A Be. szabályozását, a Be.-magyarázatot és a miniszteri indoklást ellentmondásosnak tartom, hiszen ha meg kell nézni, hogy az alacsonyabb tételkerettel a büntetési célok elérhetők-e, akkor terhelt miért menne bele az „ügyletbe”, hiszen neki éppen azért éri meg lemondani a tárgyalásról, mert enyhébb büntetést kap, mintha rendes eljárásban megkapná a tettarányos büntetést. Ha viszont a speciális eljárásban is tettarányos szankciókat kell kiszabni, akkor miért alacsonyabb a tételkeret? Hogyan szabjon így ki tettarányos büntetést a bíróság, ha arra az alacsonyabb tételkeret adott esetben nem alkalmas? A másik kérdés: a Be. magyarázata szerint ha a speciális eljárás feltételei fennállnak, és annak megfelelő eljárás lefolytatását az ügyész indítványozza, ehhez a bíróság kötvé van. De ha kötvé van ehhez a bíróság, akkor hogyan vizsgálja meg azt, hogy az alacsonyabb tételkerettel elérhetők-e a büntetési célok? A szerzők meg sem kísérik az ellentmondás feloldását.

24 Az ügynevezett vádalku és a tárgyalásról lemondás két eltérő jogintézmény. A vádalku kifejezetten hasznos intézmény lehet. A Be. 192. § (1) bekezdése szerint a nyomozás megszüntethető, ha a büncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntetőügy bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének az érvényesítéséhez fűződik. Itt azonban nem kerül sor bírósági eljárásra, hiszen a nyomozást az ügyész, illetve az ügyész engedélyével a nyomozó hatóság szünteti meg. Vannak persze esetek, amikor a nyomozás megszüntetése túlzott kedvezmény lenne az együttműködő terhelt számára, ilyenkor az együttműködő terhelt ellen az ügyész vádat emel. Ilyenkor sor kerülhet a tárgyalásról lemondás alkalmazására. Ekkor a bíróság a csökkentett tételkeretben szabhatja ki a büntetést. Megítélésem szerint e körben sem indokolt a tárgyalásról lemondás intézményének a fenntartása, hiszen ilyenkor a jelentős fokú együttműködés olyan nyomatékossá enyhítő körülmény, amelyet a bíróság a büntetés kiszabásakor normál eljárásban a rendes tételkereten belül – vagy adott esetben az enyhítő szakasz alkalmazásával – is javító-nevelő szándékú szankcióval értékelhet. Persze ilyenkor a nyomozati iratoknak tartalmazniuk kell az együttműködés tényét, mibenlétét.

25 Örvendetes, hogy elenyésző számban kerül sor ügyek elbírálására ebben az eljárásban. A Legfőbb Ügyészség statisztikája szerint 2011-ben 85 506 vádemelésre került sor, de mindössze 132 terhelt esetében került sor a speciális eljárás lefolytatására, ami az ügyek 0,15 százaléka. 2010-ben 246 terhelt ügyében (0,29 százalék), 2009-ben 371 terhelt (0,44 százalék), 2008-ban 366 terhelt (0,43 százalék) részesült a tárgyalásról lemondás kedvezményében. Tehát egy kedvező csökkenés is kiolvasható a számokból. www.mklu.hu Sajnálatos módon azonban az új, kifejezetten szigorú és számos hasznos újdonsággal szolgáló Btk., a 2012. évi C. törvény is ismeri a lemondás a tárgyalásról jogintézményt, azt a 83–84. §-ában szabályozza, nem módosítva a jelenleg hatályos rendelkezéseket.